

la Donzell i Rocabertí, petits poblets de la Serra de Montclar, al nord d'Agramunt, que des de mitjans del segle XIX no han pogut deturar el seu despoblament. Zones de secà que contrasten amb la vitalitat de les terres regades pel canal d'Urgell.

L'endemà després d'una estona d'autocar arribem al Santuari de Bonrepós on iniciem la excursió al Montsec de Rúbies que complementarà l'oferta excursionista del dia central de l'Aplec. L'itinerari té l'atractiu d'aconterar a tothom, els que no han estat mai al Montsec, perquè el poden conèixer des d'un sector ben representatiu, i els que ja el coneixen, poden descobrir un dels paratges menys coneguts.

Sortim en direcció al Pas Nou, i de seguida ens enfilem pel llom del Montsec, fins a la Roca Alta, punt que tot i no ser el més alt permet una àmplia panoràmica.

Seguim per la carena en direcció a ponent, trobem restes de trinxeres, ara muts testimonis d'aquell hivern de l'any 1938. Baixem pel pas de les Eugues, que ben aviat ens deixa als peus del cingle, fins als Prats de la Font del Sito, on retrobem el monòlit commemoratiu del Vè. Aplec i acabem l'excursió a Vilanova de Meià.

El darrer dia, de nou a l'Urgell, l'excursió ens portarà al Pilar d'Almenara, torre cilíndrica de guaita que corona la serra l'Almenara, és una construcció del segle XI que domina un extens territori de la plana de l'Urgell, i cap al nord fins a la serra del Montsec. El Pilar construït al punt més alt de la serra, es troba a 450 m. sobre el nivell del mar, aquesta altura, tot i que modesta no és obstacle perquè fos escollit com el Vèrtex nº 1 de la triangulació geodèsica de Catalunya.

Com en anteriors Aplecs, les activitats excursionistes tingueren el complement més lúdic i festiu. Enguany molt potenciat per les facilitats d'infraestructura que ens oferia l'entorn urbà. En aquest sentit l'àudiovisual presentat per J.A. Pujante de l'Expedició Gas Natural a l'Everest, fou visualitzat al cinema local. Les activitats musicals realitzades sota la coordinació de l'Escola Municipal de Música d'Agramunt i la participació de Santi Arisa i les seves Sardanoves, tingueren lloc dins una carpa cedida pel Consell Comarcal de l'Urgell. Aquesta institució també col·laborà en les rutes turístiques per visitar l'important patrimoni arquitectònic i cultural de la comarca.

La reunió de representants d'entitats, fou un cop més l'acte que copsà el pols de l'Aplec. Hom valorà molt positivament malgrat les reticències inicials, el fet que per primera vegada l'Aplec es fes en un recinte urbà, ja que així es trencava l'aïllament en que s'havien desenvolupat els anteriors aplecs, i alhora es facilitava un contacte directe amb la gent del poble. Feia goig de sentir tot anant pel carrer o entrant a les botigues, amb quina naturalitat i franquesa es barrejaven les diferents variants dialectals de la nostra parla.

Els organitzadors ens feren adonar, que després de la Universitat Catalana d'Estiu de Prada, els Aplecs Excursionistes dels Països Catalans, són l'acte que mou més assistents, tenint ben clar el referent de PP.CC. tan pel que fa a organització com a participació, i certament això no ha estat valorat en la seva justa dimensió.

Gabriel Balcells, en la doble condició d'excursionista membre de l'entitat organitzadora i alhora regidor de l'Ajuntament d'Agramunt, apuntà que és positiu i necessari que la gent de les entitats participi en la gestió de les institucions, no deixant-les només als polítics, ja que des de les nostres sensibilitats, ben segur que conformaríem unes altres realitats.